

4. Спеціальні медоносні рослини

№ з/п	Назва рослин	Квітка за добу виділяє нектару (мг)	Медоносна продуктивність з 1 га посіву (кг)
1	Фацелія пижнолиста: (<i>Phacelia tanacetifolia</i>)	0,40-0,80	180-300
2	Синяк звичайний: (<i>Echium vulgare</i>)	0,39-1,09	400-600
3	Огіркова трава: (<i>Borago officinalis</i>)	0,23-0,38	183-200
4	Меліса лікарська: (<i>Melissa officinalis</i>)	0,27-0,38	97-100
5	Материнка звичайна: (<i>Origanum vulgare</i>)	1,05-1,08	95-100

Дослідження показали, що в радіусі 2 км від нової пасіки, що становить приблизно 120-125 гектарів, існує наявність як дикоростучих, так і висівних рослин (таких як люцерна, еспарцет, фацелія, синяк та інші), які зможуть забезпечити високу медопродуктивність від кожної бджолиних сім'ї в складі 30-50 вуликів. Очікується середній врожай меду в розмірі 40-50 кілограмів за період медозбору, а також отримання додатково біологічно-активних речовин (таких як прополіс, маточне молочко, квітковий пилок, бджолина отрута) з лікувальною метою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Черкасова А. І., Блонська В. М. та ін. Бджільництво: монографія. К.: Урожай, 1989. 303 с.
2. Карпатські бджоли Губін В. О., Шевчук М. К. та інші. Ужгород: Карпати, 1990. 224 с.
3. Нестерводський В. А. Організація пасік і догляд за бджолами. К.: Урожай, 1986. 451 с.
4. Поліщук В. П., Білоус В. І. Медоноси дерева і кущі. К.: Урожай. 1997. 159 с.
5. Черчик М. І., Бага О. М. Кормова база бджільництва. К.: Урожай. 1998. 168 с.
6. Горбатенко І. Ю., Гіль М. І. Біологія продуктивності с-г. тварин: підручник. Миколаїв: МНАУ, 2019. 600 с.
7. RITTER W. Eignet sich die Untersuchung von Honigproben zum Erkennen der Amerikanischen Faulbrut? ADIZ. 1993. 27(3): P. 28-29.

ОБҐРУНТУВАННЯ МОЖЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ПЛЕМІННИХ ЯКОСТЕЙ СЛУЖБОВИХ СОБАК РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ЗА ПОКАЗНИКОМ ОЦІНКИ РОБОЧИХ ЯКОСТЕЙ СОБАК ЗА НАВИЧКАМИ ЗАХИСТУ

О. Б. Шевченко^{1,2}, І. Ф. Різничук³, Є. Ю. Гурко⁴

1. Кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри генетики, розведення та селекційних технологій в тваринництві; sksena76@gmail.com
Державний біотехнологічний університет
2. Кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин; sksena76@gmail.com
3. Кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин; igor-riznychuk@ukr.net
4. Асистент кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин; gurkoievgenia@gmail.com
Одеський державний аграрний університет

Собаки, що задіяні для різних видів службового використання, мають певні властивості вищої нервової діяльності. Подібні якості притаманні певним породам (і окремим індивідам у породі), які використовуються найчастіше для того чи іншого виду

діяльності. Різні фахівці-кінологи відстоювали свою точку зору, ґрунтуючись найчастіше не лише на об'єктивних факторах, а й на суто суб'єктивних [1].

При підготовці службових тварин розвиток навичок захисту виробляються у собаки паралельно з роботою з слухняності та сліду, що абсолютно не комплексує собаку в усіх трьох напрямках. Однак процес вироблення захисних навичок може сильно відрізнятись в залежності від того, на основі якого базового інстинкту побудовано всю методикою навчання.

Підготовка захисного собаки в основному була побудована на розвитку тваринного інстинкту агресії. У світовій же кінології у спортивному дресируванні та в силових структурах розвиток злості у тварин заснований на інстинкті видобутку.

У дослідженнях, які проводилися в приватному розпліднику м. Одеса, всі тварини були розділені на 2 групи по 10 голів в кожній. Перша група навчалася навичок захисту за методикою, що ґрунтується на розвитку активно-оборонної реакції через інстинкт агресії. Друга – навички захисту вироблялися ігровим методом за допомогою вродженого інстинкту видобутку.

Перед початком курсу дресирування усі собаки були протестовані на придатність до навчання із захисту за типами діяльності вищої нервової системи.

Дресирування собак із захисту проводилося відповідно до методик, прийнятих у відповідних структурах [2].

Ступінь дресируваності собак оцінювалася в умовних одиницях за п'ятибальною системою [1].

У наших дослідженнях було встановлено наступний рівень роботи за окремими навичками (табл. 1).

У собак, що дресировалися на основі інстинкту видобутку, швидше вироблялися умовні рефлекси та швидше формувалися необхідні навички захисту, про що свідчить різниця за цими показниками – 0,32 бали при $P > 0,95$.

Середній бал за навичками захисту, отриманий собаками, які дресировалися на основі інстинкту видобутку, склав 4,19 балів, що на 0,32 бали ($P > 0,99$) більше у порівнянні з ровесниками, які дресировалися на основі інстинкту агресії.

1. Оцінка основних навичок по захисній службі, балів

Показник	Інстинкт агресії		Інстинкт видобутку	
	М±m	Сv, %	М±m	Сv, %
Активність та зацікавленість	4,33±0,152	10,5	4,42±0,158	10,7
Характер і система пошуку	4,22±0,170	12,1	4,48±0,179	12,0
Обгавкування помічника	3,84±0,160	12,5	3,68±0,157	12,8
Глибина і сила хватки	3,71±0,210	17,0	4,44±0,252	10,7
Керованість	3,57±0,157	13,2	4,19±0,219	16,0
Здібність до боротьби	3,57±0,175	14,7	3,92±0,235	18,0
Середній бал	3,87±0,094	7,3	4,19±0,124**	8,9
Ступінь дресированості	3,86±0,140	10,8	4,18±0,130*	9,3

Примітка: * $P > 0,95$; ** $P > 0,99$.

Більш наочно переваги дресирування собак із захисної служби, побудованої на основі інстинкту видобутку за окремими навичками у порівнянні з собаками, які дресировалися на основі інстинкту агресії, представлено на рис. 1.

Собаки, які дресировалися на базі інстинкту видобутку, у своїй роботі демонструють грубішу і сильнішу хватку, вірогідно більш керовані, здатні припинити боротьбу з помічником за командою свого вожатого та не виявляли агресивної поведінки до оточуючих.

У той же час при дресированні на базі інстинкту агресії, собака не може уникнути конфліктних ситуацій, їй доводиться долати стрес, що веде до сильного нервового навантаження, тому у таких собак часто проявляється сильна агресивність і вони мають слабкий контроль з боку провідника.

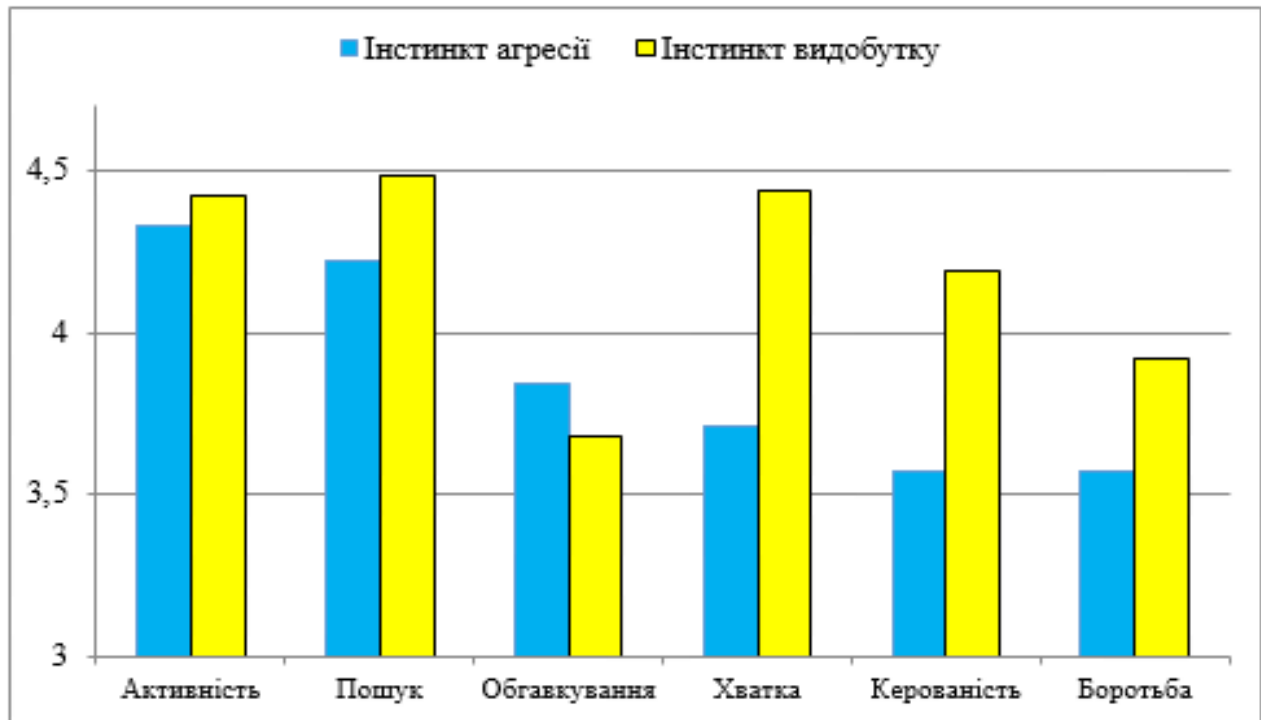

Рис. 1. Основні навички собак по захисній службі, балів

Таким чином, собаки, які дресировалися на базі інстинкту видобутку і на базі інстинкту агресії, в цілому відповідали вимогам щодо робочих якостей, однак агресивний інстинкт – це погана мотивація дій собаки, тому методика дресировання захисних собак, в основі якої покладено розвиток інстинктів захисту та боротьби через інстинкт видобутку, більш повно відповідає вимогам до дресировання службових тварин по захисній службі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Організаційно-методичні вказівки щодо підготовки і застосування спеціалістів-кінологів і службових собак в охороні державного кордону України: Наказ Держкомітету у справах охорони державного кордону України №389. К., 1994. 35 с.
2. Каплунов В. В. Тактика використання службових собак на ділянці військ Південно-Східного напрямку. Х., 1998. 52 с.